حمل «ازده» بر نیت توسط شیخ صدوق

کلام در روایت هشتم از باب ششم از ابواب وجوب صوم بود. عبارت فقیه که صاحب وسائل در این روایت هشتم نقل کرده‌اند، این است: «کان امیرالمؤمنین علیه‌السلام یقول»، ظاهراً «کان» نباشد. شاید رفت نسخه آل البیت را نگاه کنم. «لان» هست. چه بسا خودشان «کان» آورده‌اند یا همان «لان» است، کسی که نسخه را نوشته «کان» کرده. ممکن است. چون «لان» و کان نزدیک هم است. آن هایی که بعداً وسائل را استنساخ می‌کردند این‌گونه نوشته‌اند.

علی ای حال آن چیزی که قبل از ادامه بحث دیروز می‌خواهم عرض کنم، عبارت خود مرحوم صدوق است. من عبارت مرحوم صدوق را می‌گویم به این منظور که ببینیم برداشت خودش ایشان از «ازده» چیست. عبارت این بود که اول روایت را می‌آورند.

> **بابُ صَوْمِ يَوْمِ الشَّكِّ**
>
> **١٩٢٢ - سُئِلَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع عَنِ الْيَوْمِ الْمَشْكُوكِ فِيهِ فَقَالَ لَأَنْ أَصُومَ يَوْماً مِنْ شَعْبَانَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُفْطِرَ يَوْماً مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ.**
>
> **فَيَجُوزُ أَنْ يُصَامَ عَلَى أَنَّهُ مِنْ شَعْبَانَ فَإِنْ كَانَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَجْزَأَهُ وَإِنْ كَانَ مِنْ شَعْبَانَ لَمْ يَضُرَّهُ وَمَنْ صَامَهُ وَهُوَ شَاكٌّ فِيهِ فَعَلَيْهِ قَضَاؤُهُ وَإِنْ كَانَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ لِأَنَّهُ لَا يُقْبَلُ شَيْءٌ مِنَ الْفَرَائِضِ إِلَّا بِالْيَقِينِ وَلَا يَجُوزُ أَنْ يَنْوِيَ مِنْ يَوْمِ الشَّكِّ أَنَّهُ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ**
>
> **١٩٢٣ - لِأَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ: لَأَنْ أُفْطِرَ يَوْماً مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَصُومَ يَوْماً مِنْ شَعْبَانَ أَزِيدُهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ[1]**

«لانه لایقبل شیء من الفرائض الا بالیقین»؛ این هم قاعده مهمی است. چهار مورد از آن را در اینجا گذاشته‌ام تا بررسی کنید. **«لَا يُقْبَلُ شَيْءٌ مِنَ الْفَرَائِضِ إِلَّا بِالْيَقِينِ وَلَا يَجُوزُ أَنْ يَنْوِيَ مِنْ يَوْمِ الشَّكِّ أَنَّهُ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ**»؛ چرا؟ **«لِأَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ع قَالَ: لَأَنْ أُفْطِرَ يَوْماً مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَصُومَ يَوْماً مِنْ شَعْبَانَ أَزِيدُهُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ»**؛ از اینکه برای حرف قبلی خود از «لان» تعبیری کرده‌اند به دست می‌آید...؛ فرمایش قبلی خودشان این بود **«وَلَا يَجُوزُ أَنْ يَنْوِيَ مِنْ يَوْمِ الشَّكِّ أَنَّهُ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ»**؛ معلوم می‌شود که ایشان «ازده» را ناظر به نیت گرفته‌اند. تلقی ایشان همان مسأله نیت و احتمال اول بوده.

ایشان روایت را در سلک روایات جمع‌شوندە با «احب ان اصوم یوما من شعبان» آوردەاند. یعنی با آن جمع کردەاند در دو نیت. آن نیت «انه من شعبان» است و این هم نیت «انه من شهر رمضان» است. جمع را تنها در تفاوت در نیت گذاشتەاند. در نتیجه این «ازدە» بەمعنای «ازدە» در نیت است. این یک جمع است.

---

[1] من لا یحضره الفقیه ج۲ ص۱۲۶

بازبینی #1
ایجاد شدە 7 ژوئن 2026 13:05:30 توسط ... .
بە روزرسانی شدە 7 ژوئن 2026 13:08:03 توسط ... .